

MẶC ĐẦU ĐÃ THẮNG CUỘC CHIẾN...

Kinh thánh: Các quan xét 8:1-21

“1 Người Ép-ra-im bèn nói cùng Ghê-đê-ôn rằng: Vì sao ông đã dẫn chúng tôi như vậy? Khi ông đi giao chiến cùng dân Ma-đi-an, sao không gọi chúng tôi đi với? Chúng tôi cùng người cách dữ dội. 2 Nhưng người đáp cùng chúng rằng: Sánh với anh em, tôi há có làm được điều chi? Sự mót nhỏ của Ép-ra-im há chẳng hơn mùa gặt nhỏ của A-bi-ê-xe sao? 3 Đức Chúa Trời đã phó Ô-rép và Xê-ép là hai quan trưởng dân Ma-đi-an, vào tay anh em. Đem sánh với anh em, tôi nào có làm được điều gì? Khi người nói lời ấy rồi, cơn giận của chúng bèn nguôi. 4 Ghê-đê-ôn đi tới sông Giô-đanh, sang qua cùng ba trăm người đồng theo mình; dầu mệt nhọc, họ cũng cứ rượt theo quân nghịch. 5 Người bèn nói cùng dân Su-cốt rằng: Ta xin các người hãy cấp một vài ổ bánh cho dân theo ta, vì chúng mệt nhọc; ta đang đuổi theo Xê-bách và Xanh-mu-na, hai vua Ma-đi-an. 6 Nhưng các quan trưởng Su-cốt đáp rằng: Chớ thì ông đã cầm nơi tay mình cườm tay của Xê-bách và Xanh-mu-na chưa, nên chúng tôi phải cấp bánh cho đạo binh ông? 7 Ghê-đê-ôn la lên rằng: Thế thì, khi Đức Giê-hô-va đã phó Xê-bách và Xanh-mu-na vào tay ta, ta sẽ lấy chông đồng vắng và nhánh gai mà đánh thịt các người! 8 Từ đó, người đi lên đến Phê-nu-ên và cũng nói một cách ấy với dân Phê-nu-ên. Dân Phê-nu-ên đáp cùng người y như dân Su-cốt đã đáp. 9 Vậy, người cũng nói với dân Phê-nu-ên rằng: Khi ta trở về bình an, ắt sẽ phá hủy cái tháp này. 10 Xê-bách và Xanh-mu-na ở tại Cật-cô với quân binh mình, số chừng mười lăm ngàn người, là kẻ còn sót lại trong đạo binh của các người phương Đông; vì một trăm hai mươi ngàn người có tài cầm gươm đã bị giết. 11 Ghê-đê-ôn đi lên theo đường của những dân ở dưới trại, tại hướng đông Nô-bách và Giô-bê-ha, đánh bại đạo binh vẫn tưởng rằng mình bình an vô-sự. 12 Khi Xê-bách và Xanh-mu-na chạy trốn, người đuổi theo bắt được hai vua Ma-đi-an, là Xê-bách và Xanh-mu-na, và đánh cả đạo binh vỡ chạy. 13 Đoạn, Ghê-đê-ôn, con trai Giô-ách, ở trận trở về qua dốc Hê-re, 14 bắt một đứa con trai trẻ ở Su-cốt, tra hỏi nó, rồi nó viết khai tên những quan trưởng và trưởng lão của Su-cốt, số được bảy mươi bảy người. 15 Kế đó, người đến cùng dân Su-cốt, mà nói rằng: Đây Xê-bách và Xanh-mu-na mà các người đã mắng ta rằng: Chớ thì ông đã cầm cườm tay Xê-bách và Xanh-mu-na nơi tay mình chưa, nên chúng tôi phải cấp bánh cho dân mệt nhọc của ông? 16 Vậy, người bắt các trưởng lão của thành, lấy chông gai nơi đồng vắng mà đánh phạt những người Su-cốt; 17 cũng phá hủy tháp Phê-nu-ên và giết những người của thành ấy. 18 Đoạn, người nói cùng Xê-bách và Xanh-mu-na rằng: Các người kia mà hai người đã giết tại Tha-bô là làm sao? Hai vua đáp: Chúng nó cũng như người; mỗi người đều có hình vóc như một hoàng tử. 19 Người tiếp: Ấy là anh em ta, con của mẹ ta. Quả thật, ta chỉ Đức Giê-hô-va hằng sống mà thề, nếu hai người đã để anh em ta sống, thì nay ta không giết hai người! 20 Đoạn, Ghê-đê-ôn nói cùng Giê-the, con đầu lòng mình, mà rằng: Hãy chỗi dậy, giết họ đi. Nhưng người trẻ chẳng rút gươm ra vì sợ: người vẫn còn thiếu niên. 21 Xê-bách và Xanh-mu-na nói: Chính người hãy chỗi dậy và đánh chúng ta đi; vì hễ người thể nào thì sức thể ấy. Ghê-đê-ôn bèn chỗi dậy, giết Xê-bách và Xanh-mu-na; đoạn lấy đồ trang sức hình như trắng lưỡi liềm ở nơi cổ lạc đà của hai vua. ”

Gợi ý bài học: Sau khi đánh bại quân Ma-đi-an, Ghê-đê-ôn phải đối diện với một vấn đề mới. Lần này, mối nguy không đến từ kẻ thù bên ngoài mà từ sự bất mãn trong chính dân Y-sơ-ra-ên. Người Êp-ra-im đã bắt và giết hai thủ lĩnh Ma-đi-an là Ô-rép và Xê-ép. Sau chiến thắng ấy, họ đến gặp Ghê-đê-ôn và gay gắt chất vấn: “Vì sao ông đã dẫn chúng tôi như vậy? Khi ông đi giao chiến cùng dân Ma-đi-an, sao không gọi chúng tôi đi với?” Êp-ra-im là một chi phái lớn và có ảnh hưởng mạnh mẽ trong Y-sơ-ra-ên. Giô-suê xuất thân từ chi phái này, và đền tạm cũng được đặt tại Si-lô trong lãnh thổ của họ. Vì vậy, người Êp-ra-im có thể cảm thấy mình bị xem thường khi không được tham gia ngay từ đầu cuộc chiến. Kinh Thánh không nói rõ vì sao Ghê-đê-ôn không triệu tập họ sớm hơn. Do đó, chúng ta không nên khẳng định rằng ông cố ý loại họ để giữ quyền lãnh đạo. Tuy nhiên, phản ứng của người Êp-ra-im cho thấy sự cạnh tranh về danh dự và vị trí giữa các chi phái đã bắt đầu xuất hiện ngay giữa chiến thắng Chúa ban.

Trước sự chỉ trích gay gắt của người Êp-ra-im, Ghê-đê-ôn không tranh cãi hay tự bảo vệ thành tích. Ông đáp: “Sánh với anh em, tôi há có làm được điều chi? Sự mót nho của Êp-ra-im há chẳng hơn mùa gặt nho của A-bi-ê-xe sao?” Ghê-đê-ôn ví công việc của mình và gia tộc A-bi-ê-xe như một mùa thu hoạch, còn chiến công của Êp-ra-im như những trái nho mót lại. Tuy chỉ là “nho mót”, thành quả của Êp-ra-im vẫn lớn hơn, vì họ đã bắt được hai thủ lĩnh quan trọng của quân Ma-đi-an. Câu trả lời khiêm nhường ấy khiến cơn giận của người Êp-ra-im nguôi xuống. Ghê-đê-ôn đã không biến sự bất mãn thành một cuộc xung đột giữa các chi phái. Đây là một biểu hiện đáng quý của sự khôn ngoan. Có những lúc chúng ta đúng nhưng không nhất thiết phải tranh đấu để chứng minh mình đúng. Có những thành tích thực sự thuộc về mình nhưng không cần phải giành lấy sự công nhận. Sự khiêm nhường không làm giảm giá trị của chúng ta; nhiều khi nó cứu cả một mối quan hệ khỏi đổ vỡ. Tuy nhiên, câu chuyện tiếp theo cho thấy Ghê-đê-ôn không phải lúc nào cũng giữ được thái độ mềm mại ấy. Ghê-đê-ôn cùng ba trăm người vượt qua sông Giô-đanh. Kinh Thánh mô tả họ bằng một câu rất chân thật: “dầu mệt nhọc, họ cũng cứ rượt theo quân nghịch”. Họ đã chiến đấu suốt đêm, truy đuổi quân địch trên một quãng đường dài và đang kiệt sức. Khi đến thành Su-cốt, Ghê-đê-ôn xin người dân cung cấp bánh cho quân lính. Nhưng các lãnh đạo Su-cốt từ chối. Người Su-cốt sống tại vùng phía đông sông Giô-đanh, nơi thường xuyên chịu sự đe dọa của các dân tộc chung quanh. Họ có thể lo rằng nếu hỗ trợ Ghê-đê-ôn mà ông thất bại, quân Ma-đi-an sẽ quay lại báo thù. Người Phê-nu-ên sau đó cũng đưa ra lời từ chối tương tự. Nỗi sợ của họ có thể hiểu được, nhưng hành động ấy vẫn bộc lộ sự thiếu đức tin và thiếu tinh thần liên đới. Họ chỉ sẵn sàng ủng hộ sau khi nhìn thấy chiến thắng chắc chắn. Họ không muốn chia sẻ rủi ro với những người đang chiến đấu để giải cứu chính dân tộc mình. Đây là thái độ thường thấy trong đời sống: **muốn hưởng kết quả nhưng không muốn tham gia khi công việc còn khó khăn; sẵn sàng đứng về phía người chiến thắng nhưng không muốn đồng hành lúc họ đang mệt mỏi.**

Trước sự từ chối của Su-cốt, Ghê-đê-ôn nổi giận và tuyên bố rằng sau khi bắt được Xê-bách và Xanh-mu-na, ông sẽ dùng gai góc và chà gai trừng phạt họ. Với Phê-nu-ên, ông đe dọa sẽ phá đổ tháp và giết những người trong thành. Ghê-đê-ôn có lý do để thất vọng. Quân đội của ông đang mệt và đói, trong khi những người đồng hương lại từ chối

giúp đỡ. Tuy nhiên, sự thất vọng của ông nhanh chóng biến thành cơn giận và ý muốn báo trả. Điều đáng suy nghĩ là trước người Ép-ra-im mạnh mẽ, Ghê-đê-ôn đã dùng lời nói mềm mại để hóa giải xung đột. Nhưng trước những thành nhỏ ở vùng biên giới, ông lại phản ứng bằng sự đe dọa nghiêm khắc. Chúng ta không nhất thiết phải kết luận rằng mọi lời nói mềm mại trước Ép-ra-im đều là giả tạo. Cách trả lời ấy thực sự khôn ngoan. Nhưng sự tương phản giữa hai thái độ cho thấy lòng người rất phức tạp: một người có thể cư xử nhẫn nhịn trong hoàn cảnh này nhưng lại sử dụng quyền lực thiếu kiểm soát trong hoàn cảnh khác. Đặc biệt, sự mệt mỏi và tổn thương có thể làm lộ ra những điều đang ẩn giấu trong lòng. **Khi kiệt sức, chúng ta dễ nổi nóng, phản ứng quá mức và làm tổn thương những người yếu thế hơn mình. Mệt mỏi giải thích cho phản ứng của chúng ta, nhưng không thể biện minh cho mọi cách ứng xử.**

Ghê-đê-ôn tiếp tục truy đuổi và bắt ngờ tấn công quân Ma-đi-an. Ông bắt được hai vua Xê-bách và Xanh-mu-na rồi trở về Su-cốt. Tại đây, Ghê-đê-ôn bắt bảy mươi bảy trưởng lão và dùng gai góc, chà gai để trừng phạt họ. Sau đó, ông phá đổ tháp Phê-nu-ên và giết những người trong thành. Người Su-cốt và Phê-nu-ên đã sai khi từ chối hỗ trợ đạo quân Y-sơ-ra-ên. Nhưng sự trừng phạt của Ghê-đê-ôn cho thấy cuộc chiến giải cứu dân Chúa đang dần mang màu sắc của sự báo trả cá nhân. Chỉ ít ngày trước, Đức Chúa Trời đã cố ý giảm quân số của Ghê-đê-ôn xuống còn ba trăm để ông không thể khoe rằng: “Tay tôi đã cứu tôi.” Chính Chúa đã khiến quân Ma-đi-an quay gươm đánh lẫn nhau. Nhưng sau khi nắm thế thắng trong tay, Ghê-đê-ôn bắt đầu sử dụng quyền lực theo ý mình. Người từng cần Chúa kiên nhẫn nâng đỡ trong nỗi sợ hãi giờ đây lại tỏ ra thiếu kiên nhẫn trước sự sợ hãi của người khác. Đây là một lời cảnh tỉnh nghiêm túc: người từng trải nghiệm ân điển vẫn có thể quên cách đối xử bằng ân điển. Người từng được Chúa nâng đỡ trong sự yếu đuối vẫn có thể trở nên khắc nghiệt với sự yếu đuối của người khác.

Sau khi bắt được Xê-bách và Xanh-mu-na, Ghê-đê-ôn hỏi họ về những người họ đã giết tại núi Tha-bô. Hai vua trả lời rằng những người ấy giống Ghê-đê-ôn, mỗi người có dáng vẻ như con vua. Ghê-đê-ôn nói: “Ấy là anh em ta, con của mẹ ta. Quả thật, ta chỉ Đức Giê-hô-va hằng sống mà thôi, nếu hai người đã để anh em ta sống, thì nay ta không giết hai người!” Lời nói ấy cho thấy việc xử tử hai vua Ma-đi-an không chỉ liên quan đến cuộc chiến giải cứu Y-sơ-ra-ên, mà còn mang động cơ báo thù cho những người anh em đã bị giết. Ghê-đê-ôn ra lệnh cho con trai đầu lòng là Giê-the giết họ. Nhưng vì Giê-the còn trẻ nên sợ hãi và không dám rút gươm. Cuối cùng, chính Ghê-đê-ôn đứng lên giết Xê-bách và Xanh-mu-na. Việc một người cha đưa con trai trẻ tuổi vào hành động báo thù cho thấy chiến thắng đang ảnh hưởng đến tâm lòng Ghê-đê-ôn. Cuộc chiến từng bắt đầu bằng lời hứa của Chúa giờ đây dần bị pha trộn với nỗi đau cá nhân, danh dự gia đình và sự phô bày quyền lực. **Con người có thể bắt đầu một công việc bằng sự vâng lời chân thành nhưng dần dễ tổn thương, tham vọng và lòng tự ái chi phối. Nếu không thường xuyên xét lại lòng mình, chúng ta có thể sử dụng danh nghĩa “công việc Chúa” để theo đuổi mục tiêu cá nhân.**

Khi còn trốn trong hầm ép rượu, Ghê-đê-ôn yếu đuối và cần Chúa kiên nhẫn khích lệ. Nhưng khi trở thành người chiến thắng, ông có quân lính, danh tiếng và quyền lực trong

tay. Chính lúc ấy, một thử thách mới bắt đầu. **Thất bại thử thách đức tin, nhưng thành công cũng thử thách tấm lòng.** Khi chưa có quyền lực, chúng ta dễ nói về sự khiêm nhường. Khi chưa có khả năng đáp trả, chúng ta dễ cho rằng mình là người nhẫn nhịn. Chỉ khi có quyền trong tay, bản chất cách chúng ta đối xử với người khác mới được bộc lộ rõ ràng. Quyền lực Chúa giao không phải để chúng ta bảo vệ lòng tự ái, trừng phạt người làm mình tổn thương hay khiến người khác phải sợ hãi. Quyền lực phải được sử dụng để phục vụ, bảo vệ và nâng đỡ, đặc biệt là những người yếu thế.

Câu chuyện của Ghê-đê-ôn không chỉ cho chúng ta nhìn thấy lỗi lầm của một người lãnh đạo. Nó giống như một tấm gương soi lại chính mình. Chúng ta có thể mềm mỏng với người có địa vị nhưng lại thiếu kiên nhẫn với người trong gia đình. Chúng ta có thể lịch sự với khách hàng và cấp trên nhưng dễ nổi giận với nhân viên, con cái hoặc người phụ thuộc vào mình. Chúng ta có thể nói về ân điển trong Hội Thánh nhưng lại dùng quyền lực để gây áp lực lên người khác.

Câu hỏi bài học giúp suy gẫm:

1. Tôi đối xử thế nào với những người không thể đem lại lợi ích cho mình?
2. Khi bị tổn thương, tôi tìm kiếm sự công chính của Chúa hay chỉ muốn trả đũa?
3. Tôi có đang dùng quyền hạn, chức vụ hoặc kinh nghiệm thuộc linh để phục vụ hay để kiểm soát người khác? Tôi có nhớ rằng chính mình cũng từng yếu đuối và đã được Chúa kiên nhẫn nâng đỡ không?

Ghê-đê-ôn đã được Đức Thánh Linh sử dụng và trở thành khí cụ giải cứu Y-sơ-ra-ên. Nhưng điều đó không có nghĩa mọi lựa chọn sau đó của ông đều đúng. Kinh nghiệm thuộc linh trong quá khứ không thể thay thế cho sự vâng phục trong hiện tại. Nguyên chúng ta không chỉ tìm kiếm quyền năng để chiến thắng, nhưng còn cầu xin tấm lòng giống Chúa Jêsus để biết sử dụng mọi ảnh hưởng và thẩm quyền trong tinh thần phục vụ. Xin Chúa giúp chúng ta mềm mại với người yếu đuối, biết kiềm chế khi bị tổn thương và không biến ân điển Ngài ban thành phương tiện phục vụ cho tự ái, tham vọng hay sự bảo vệ của mình.